

925
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. Έρωτ. Op. I, 25/1970

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969 / 20 Φεβρουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις)..... *Μαίονρα*
 (παλαιότερον ὄνομα: *Λεκοῦρ-Μαίονρα*), Επαρχίας ... *Ξάνθης*
 Νομοῦ *Ξάνθης*
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος
Κουρτέσιος Εὐμμαν ἐπάγγελμα ... *Διδάσκων*
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Μαίονρα-Ξάνθης*
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ξεταζόμενον τόπον... *Λεβωρα (47)*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον ... *Τσιθανόπουλος Παναγιώτης*

ἡλικία... *78* ... γραμματικαὶ γνώσεις... *ἐπιφύοιτος δημοτικῶν*
 τόπος καταγωγῆς *Ξερσίβαν* ①
Νιμαρπέσιος Μ. Λόσιος

β) *Καϊκάνης Παναγιώτης* ἔτων *84*
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκὴν ποιμνίων; *διὰ σποράν αἱ πλέον γόνιμαί, ἐπὶ διὰ βοσκὴν ποιμνίων αἱ ἀξοναί.*
- Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρίων ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; *Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωρίων.*
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς; β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους); γ) εἰς Κοινότητας; δ) εἰς μονὰς κλπ.
εἰς φυσικὰ πρόσωπα καὶ εἰς τὴν Κοινότητα Μαίονρας
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *Ναι*

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;
Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι), ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *καὶ ἀσχολοῦνται.*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν εἰς τὰ κτήματα ἐπὶ κωνῆς τοῦ χωρίου των.

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *ἔργαται*. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Ἡ τοιαύτη ἐπιχόρησιν των.

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) *εἰς χρήμα.*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τριηπτόν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ὁ θεριμὸς ἐγίνετο δι' ἀλλοθροποῦδεις αὐτῶν καὶ τῶν γυναικῶν. Ἐργάται ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἠμείνοντο εἰς χρήμα.

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι καὶ προήρχοντο εἰς τὸ χωρίον των.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *εἰς τὰ γειτονικά μετὰ χωρίον των.*

Χωρία πολλὰ ἐπὶ τῷ ὄρει.

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

Ἐποχικῶς καὶ ἐργάται αὐδὲ ποτε μετεμινάντο.

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (με καύσιν: α) τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

*Με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν καὶ αἰγοπροβάτων),
Με φυτικὴν (μαΐζειν τῆς καλάμιδος μετὰ τὸν θερισμόν),
καὶ δι' ὀργώματος.....*

2) Πότε ἐγένε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; *ἀπὸ τοῦ 2 τοῦ 1936.....*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τοῦ 1930-31 καὶ αἱ μηχαναὶ ἀπὸ τοῦ 1950*

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

*Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦται (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάζετ τὸ ἄροτρον τοῦτο, ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; *Εἰς πάντα τὰ εἴδη τῶν χωρῶν, ἐχρησιμοποιοῦν αἱ μάτορες ἐν τύπον τὸ μονόφτερο. Ἡ προμήθεια αὐτοῦ ἐγένετο παρὰ τῆς Ἁγροτικῆς Τραπεζῆς.**

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1.....	4.....	7.....	10.....
2.....	5.....	8.....	
3.....	6.....	9.....	

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει); *ἀπὸ τοῦ 2 τοῦ 1925.....*

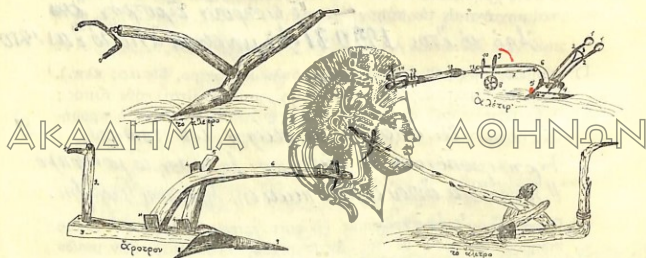
3) Μηχανὴ θερισμοῦ *ἀπὸ τοῦ 2 τοῦ 1950.....*

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) ἀπὸ τὸ 1950.

5) Μηχανή ἀλωνισμού ἀπὸ τὸ 1935.

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ὡς ἀποδοτικὴ ἐπιπέδου καλλιέργειας τὸ ξύλινον ἄροτρον κατεσκευάσθη εἰς ἐκ τῶν κατοικίων τῆς κυρίου. Ἰήμερον δὲν κατασκευάζεται καὶ οὐδὲν εἶναι ἐν χρήσει.

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφορῶν τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

.. τὸ ὑνί τοῦ ξυλίνου άρότρου ἦτο ἐν.....
 .. διὰ τὴν άροτρίασιν ὄλων τῶν ειδῶν τῶν
 .. χωραφιῶν, τὸ μονόπτερον.....

ὑνί

ὑνί μονόπτερον

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου;

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

.....

- 7) Ἐργαλεῖα διά τήν κατασκευὴν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άριδί, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

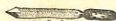
.. τὸ σκεπάρνι, πριόνι, άριδί καὶ τὸ ξυλοφαί.....

πριόνι

άριδα

πριή ἢ ξυλοφαί (άρνάρι)

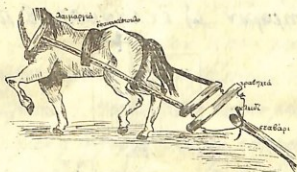
- 8) α) Διά τόν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο, ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοεὶ ἢ ἵππος καὶ ἡμίονοι* ;
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο, (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; . . . *ζυνήνοισι δύο (βοεὶ ἢ ἄλλα)* ;
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
Ἦτο ἀναγκαῖος ;

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουρίκι, λουῖρα, ζεύλας, πιζεύλια κλπ.). *Δια το ὄργωμα με δύο ζώα ἐχρησιμοποιοῦτο ὁ ἀνωτέρω εἰκονιζόμενος ἐξαρτήματι 1. μετὰ τῶν ἐξῆς ἐπὶ μέρους περὶ αὐτῶν 1. λουρίκι 2. Νταμάρι 3. μετόφυλοι 4. ζεύλας 5. Τρακίτιβι* ;

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ : λουῖρα, κουλλούρι), προσδέεται δὲ εἰς αὐτὸ τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν) *ὄχι* ;
- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *δὲν ἐγίνετο* ;
 Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ;

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, τήν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ζ. Ἄροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

ὁ ἀνδρας

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραφέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ὁ ἄροτρον δια τοῦ ῥομφαίου συνδέεται διὰ τοῦ ῥομφαίου καὶ αὐτὸ μετὰ τὸ ἄροτρον ὅτι περὶ ἄροτρον.

ὁ ἄροτρον εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραφέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Ὁ ἄροτρον δια τοῦ ῥομφαίου συνδέεται διὰ τοῦ ῥομφαίου καὶ αὐτὸ μετὰ τὸ ἄροτρον ὅτι περὶ ἄροτρον.

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

ὁμοίως ὡς ἀνω γίνεταὶ τὸ ζεύξιμον καὶ εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· μετὰ τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίσμα ἢ φωτογραφία).

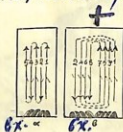
Μετὰ τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τοῦ ζῶου.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

... Πάντα παλαιὰ τὸ ὄργωμα ἐγένετο ἐν ἐν...
... ἐτήματι α.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

... ξημέρον ἐν ἐν ἐτήματι β. περιφερειακῶς.

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορῆς ἢ σποριῆς, ψάμις, σιασιές, μεσοβράδες κ.λ.π.); Πάρημιν ἢ σπορὰ ἐγένετο μου...

... γίνεται εἰς σποριῆς.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίδα (ἢ σποριά); με αὐλακιάν;

... με ἐβαθείαν αὐλακιάν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον; ... ἐν τῷ τόπῳ μου π. σπορὰ τοῦ...

... δίτου ἐγένετο ἀνέμαθιν δι' αἰρότρον.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

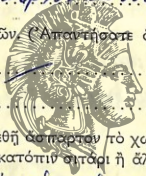
... βαθιὰ καὶ κατ'εὐθείαν.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων *βαθὰ εἰς τὸ πρῶτον ὄργωμα, ὅταν ὁ ἀγρὸς εἴη ἐν εἰς τὴν βιτωμαδαμῶν. Καθ' ἑκάστην εἰς τὸ δεύτερον ὄργωμα.*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτὰ π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ὡς τὸν 2^{ον} π.χ. μᾶς εἰς τρία: Πρῶτον ὄργωμα ἢ πρῶτο κέρι κατὰ μῆνα Ἰούλιον μετὰ τὸν ἀεικαίον. Δεύτερον ὄργωμα ἢ δεύτερο κέρι κατὰ μῆνα Σεπτεμβρίου. Τρίτον ὄργωμα ἢ ὄργωμα σπερᾶς κατὰ τοὺς μῆνας Σεπτεμβρίου καὶ Ὀκτωβρίου τὰ δύο ὄργωματα ἐκρίθη ἀροτριάσεις.*
- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἄρα τῆσθε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῆ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... *Παλαιότερον ἐπισημονοῦν μὲτὰ παραύγια καὶ τὰ μὲτὰ τὰ ἄρνητα εἰς ἀγρὰνάπαυσιν ἐν εἰς ἡμέρας ὀκτώ διημερεύοντα καὶ ἐπὶ 5-6*
- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν *καθημερινῶν εἰς τρία ὄργωματα ἀραβοσίτου ψυχανθῶν εἰς τρία ἢ ἑνὶ ἡμέρᾳ ἢ ἐν κατὰ τὸ φθινόπωρον, ἐν κατὰ φθινόπωρον καὶ ἐν τῆν ἡνοιξίον.*
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Ἐπιχρησιμοποιεῖται καὶ χρησιμοποιεῖται βόαιμοι ἢ τενεῖες (ὄσχειον εἰς ὅσπον περιέχει 1/2 π.κ. καὶ σίτου) ὁ βόαιμος ἐκλήθη ἕμετες.*
- β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ή τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

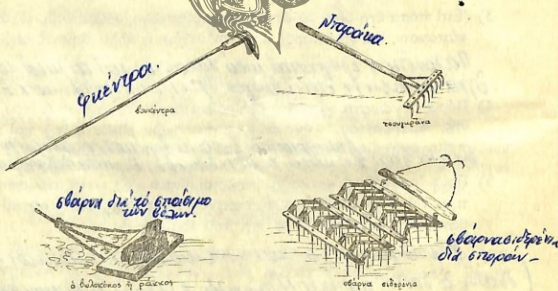
Μὲ φριμωτικὴν σιδηρᾶν ράβδον ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ὀπίθω ἄκρον τοῦ βουκέντρον καὶ ἐκαστεῖτο, Ἐοιμέλλα, ἢ Ἴλιονι

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Ναυ. γίνεται ἐφαίρνω μετὰ εἰδηρῶν ἢ Ἴλιονι σβάρναι μετὰ τὸ ὄργωμα*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); *Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφαίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).*

Ἄπαντὸν μοὶ εἰς τὸν τόπον μοὶ τὰ κατωτέρω εἰσοσιζόμενα ἐργαλεῖα μὲ τὰ ὀνόματα ποὺ ἐπιτελεῖται ἐν τῷ ἔργῳ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάριμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

*Ἰπποπόνη καὶ οἱ τὸν τόπον μαι καὶ τὴν ματιωτέρα
βιομηχανία.*

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργανον καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Μόνοι του ὁ ζευγὰν καμάρει (ἀρμάρει).

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

*καὶ πλεον. γόνιμα. Ἡ σπορὰ ἐγένετο καὶ
ἀπὸ τῆς ἀγροῦ προτιμητικῆς καὶ ἐφαρμολογῆς ὁ σπῆρας
ἐγένετο ἡ σπορὰ εἰς ἀγροῦ.*

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

*Διὰ τριφύλλι καὶ πλεον. γόνιμα ἰδέσθαι, ἐπὶ
διὰ θιβαῖοι καὶ ἄγροα.*

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς ἀγλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

Ἐφύτευοντο εἰς ἀγλάκια.

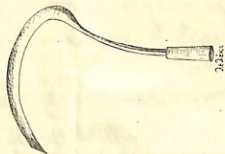
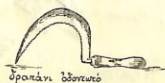
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

Μὲ τὸ δρεπάνι τοι ματωτέρω θιμονιφομενα
 ζεσαν ἐν τριψει και παρ' ἡμῶν.

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσεσ) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *Με. υδ60αν.*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλεῖου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

ἦν δρεπάνια με ὀδοντωτὴν λεπίδα ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω θιμονιφομενον και δρεπάνια με ὀμαλὴν λεπίδα.

4) Πῶς ἦτο κατασκευασμένη ἡ χειρολαβή του; (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ἡ λαβὴ ἦτο κυλινδρική. Ὁ δὲ σιδηροῦς σκελετὸς ἐκαλεῖτο καὶ ἦτο ἢ μαχαίρι. ἢ κυλινδρική λαβὴ κατεσκευάσθη ἀπὸ κέρατο βοδίου.

- 5) Ποίος κατεσκευάζεν αυτά, τὰ θεριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *Τὸ δρεπάνι εὐχετασμεν ἄξεν ο. σιδηροχρῶς τοῦ κυρίου.*
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Ἔμεντο πάντοτε ο. θερισμοῦ διὰ δρεπάνων.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Ο σῖτος καὶ ἡ κριθή θερίζοντο εἰς τὸ ὕψος τῶν οὐλοῦν ὄσων, ἢ τῆς βρώμης καὶ προπαντὸς ἡ σίκαλις εἰς τὸ ὑψὸς τῶν ὄσων.*
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὰ χωράφια μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *Θεομάχου, ἡ μπασιλαρῶν*
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ προσώπια (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *ο.ι. ἴδιοι. οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν ἐπάνω εἰς τὰ χερόβόλα τοῦ χεριές.*

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλά ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χερῆς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζὶ, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *οἱ χεριὰι ἐτοποθετοῦντο πολλὰ ὁμοῦ. ὅσοι χεριὰι εἶναι διὰ τὰ ὀσπρια εἶδη ἐν μεγάλῳ σέμει (7-8 χεριές). αἱ κεφαλαὶ εὐὲν ἐστὶν ὀσπρια (καὶ σῖτα), ἐτοποθετοῦντο πάντοτε πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται ἀγκαλιές. *... ζυγαροῦνται... χεῖρες... ἢ...
 ... ἀγκυλίες... ἐνίοτε καὶ ζεστέδες...*

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποιοὶ θερίζουν ; ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *... ὑπερῖτον ἀνδρες...
 καὶ γυναῖκες... ὑπῆρχον θερισταί... ἐπαγγελματίαι,
 οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ἀπὸ τῶν κητονημάτων καὶ πυρρῶν
 καὶ ἐπερῖτον τοὺς ἀγροὺς καὶ κτηνοτροφίας...*

2) Πῶς ἡμείβοντο αὐτοὶ με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ζεκοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ πάροχης φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ονοματολογίαν) *... ἢ συμφωνίᾳ ἐμενοντο!*

*α) εἰς χρῆμα π.χ. 50 δραχ. κατὰ σπρέμμα μετὰ τοῦ φαγητοῦ
 β) εἰς χρῆμα π.χ. 50 δραχ. κατὰ σπρέμμα ἀνευ
 φαγητοῦ (ἢ ἔνδυμα) γ) κοπιούρου ἢ θηπιουρῶν
 ἀγροῦν καὶ ἔργων ὅτι οὐκ ἔστιν 500 ἢ 1000 δραχ., εἰς τὴν καὶ
 νομοκρίσι μὴ τιμὴ καὶ ἐπειτὰ ἐπιπέδου συμφωνίᾳ*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

*Ναὶ ἔφερον ξύλικον ἐργαλεῖον ἐπὶ (παλαμαρῆσιν)
 διὰ τὴν ἀποδοτικότητάν. καὶ τῆσραρα δακτυλάκια...
 ἀριστερᾶς χεῖρας κληρῶν ἀπὸ ἀριστερᾶς ὑδατῶν ἔφερον εἰς τὴν
 μέσην τὴν ἰσχυρῆν διὰ νὰ μὴν ἀισθάνωνται κόπωσην...*

4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐδίδετο καὶ πολὺ. Πότε ὁ θερισμὸς δὲν ἤρχιζεν ἔτι καὶ ἄλλο ἢ ἐπὶ τὴν τετάρτην ἢ ἐπὶ τὴν πέμπτην.

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἄκουσον τραγούδι τὰ*

ὅποια νὰ ἀναφέρωνται ἀπὸ κλειστοκίω καὶ μόνον εἰς τὸν θερισμὸν δὲν τραγουδοῦντο εἰς τὸν τόπον μας.

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσου, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουσιν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

ἔθιμον ἐπὶ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ οἱ ἄγριοι ἀφῆσαν εἰς τὸ μέρος τοῦ ἀπρὸς ἐν τῷ ματαλίον αὐτοῦ ἀθήριστον.

Ἐπειὸν ἔδριξον αὐτὸ σταυροειδῶς εἰς τὸν τόπον οὗτος καὶ ἔπειτα ἔδριξον αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τὴν ἀποκοπέντας στάχυς ἔλαβον ψάθην καὶ ἐπὶ αὐτῆς ἐτοποθέτησαν ὁμόνα τῆς Παναγίας.

Ἐναποθέτουν ὑπερὸν αὐτὰ ἐπὶ τοῦ θμιομαστασίου καὶ σὺν αὐτῶν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουσιν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Πολλοὶ ἐγένετο τὸ δέσιμον μετὰ τὸν θερισμὸν.

Ἄλλοτε πάλιν ἔδριξον ἐν μέρος τοῦ ἀπρὸς καὶ

ἔπειτα ἔδριξον καὶ ἔδενον τὰ δεμάτια.

- 2) Πώς έγινε το δεμάτιασμα ; Ποιος έδενε τους στάχους και ποιος τους μετέφερε και τους παρέδιδεν ως χεριές, άγκαλιές ; Πώς έδένοντο· με κοινά σχοινιά, με σχοινιά κατεσκευασμένα από βελονοειδείς θάμνους, π.χ. βρούλα, σπάρτα κλπ. Κατά το δέσιμο των δεματιών μήπως έχρησιμοποιείτο και εργαλείον τι ; Περιγράψατε λεπτομερώς την έργασίαν ταύτην μετά παραθέσεως σχετικών σχεδιασμάτων ή φωτογραφιών.....

Και αρχάς εις από των δεριστάς έπρεπε να έτοιμαίση και χειρόβολα ή δεματιώμα, έπαίω εις τα όποια δά έτοιποθετούντο υποτίπιν αι άσφαλιαι ή περιαι. Τα χειρόβολα έφάνοντο υψήθη. Απύ εν μέρος του άσφου που δά είχε μερικού σταχυσ δά έβραφε από την ρίζαν δια να έχουν μερικό μύκως πολλούς σταχυσ. Υπερον δά ελάμβανε 10-15 σταχυσ ει την δεριστεράν μου άλλου έόσον ει ηπίδεξιόν μου άσφον έστριβε εις σταχυσ δέ μερικό δά ένομινε το δεματιώμα χειρόβολο. Υπερον έτοιποθετεί 6-7 άγκαλιές ει το δεματιώμα με τους σταχυσ προς ει ν αυτήν υποτίπιν υψήθη και δά το έδινε.

δεματιών ή χειρόβολον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τα δεμάτια μετά το δέσιμον αφήνοντο εις την ίδιαν θέσιν ή συνεκεντρώνοντο εις ώρισμένον μέρος του θερισμένου άγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο εκεί και πώς έτοιποθετούντο ;.....

Υποκεντρώνοντο ανά ήμασι υψήθη. Έτοιποθετούντο 4 ει ταυ έδαφους εν εκήμασι σταχου και με τους σταχυσ εις το μέσον. Άνωθεν άνωθεν μου κατα των ίδιον τρόπον έτίθεντο έτερα 4 και ύστρον άλλα 4 και έτερα 4 άνωμητέ όλω 16. Άνωθεν άνωθεν υψήθη ή άνωθεν εις ηπί τον ύψήθη το ήμασι ή καθά ήμασι με τον τρόπον αυτόν ηπροσέλιπεν των σταχυσ από της υψήθη με συνθήμασι (βροχήν ή πέδην).

ε. Συγκομιδή των γεωμήλων

- 1) Από πότε ήρχισεν ή καλλιέργεια τής πατάτας εις τον τόπον σας ; ~~Από το 1926~~ από το έτος 1926.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

..... ξυνήδως μαζί τῶν μύλων Μαΐου.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν. Μὲ σκαπάνη καὶ μὲ τὸ ἄροτρον.....

Μὲ σκαπάνη ὁμοίᾳ τῆς εἰκόνας 2 τῆς βελιόδου 11 καὶ μὲ τὸ ἄροτρον μὲ ἐχρησιμοποιοῦν διατ. τὸ ἄροτρομα τῶν αἰγῶν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διάσπαθι τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν ναι, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

Ναι ἐσυνηθίζετο μὲ σανόν, τριφύλλι καὶ βίκον. Ἡ καλλιέργεια ἐγίνετο μαζί ἐν ἀνοιξίῳ ἀπὸ προηγουμένως ἐκε ἄροτρον τρεῖς ἢ 4 φορές ὁ ἄροτρος. Ἐρεπίετο ὁ ἄροτρος πεταχτά καὶ ἐκομίζετο μὲ ἐβαρνομα. Ἡ κοπή τοῦ βίκου γίνετο μαζί τῶν μύλων Μαΐου δια τῆς ἐκείνου καὶ παραμένει 4-5 μέτρα δια ξηρῶν. Ἡ κοπή τοῦ σανοῦ γίνετο πολλές φορές (4-6) ἢ 8 φορές ἐγίνετο δια τῶν αἰγῶν. Μὲ τὸ ἄροτρον κατὰ τῶν μύλων μετὰ τὴν κόβαν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

Ἡ κόβαν ἦτο καὶ ἐκε καὶ ἔμετρον ὁμοίᾳ μετὰ τὴν ἐκε τῶν 127 βελιόδου.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμοποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

5) Τò άλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
 ἔαν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ, χρή-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον *ἄνωγει*
ἀνήκοντα εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν. καὶ εὐθὺς κοινὰ ἀνή-
κοντα εἰς 2 ἢ περισσοτέρας οἰκογενείας ἢ κρῆσι τῶν ἐντέρων ἐξ-
εἰς 2 ἀλλαγῆ.

6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ άλώνισμα καὶ πότε λήγει *Ἀπὸ τῆς* ...
ἀρχῆς τοῦ Ἰουλίου μέχρι τοῦ τέλους τοῦ Ἀπριλίου.

7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 ἐστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
 διάγραμμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) *Παρε' ἡμῶν εἴχθη πείρα.*

Ποιοῦντο καὶ χωματάλωνοι καὶ δὲ πετράλωνοι
ἐπὶ ἀγνώστῳ.

8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ άλώνι ἐκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
 ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο)· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
 ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
 χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως, διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
 καὶ ἀχύρων *ἕως ἐπιπέδου αὐτοῦ. ἐκθλιώνοντο οἱ ζουπαὶ αὐτοῦ*

διὰ πηλοῦ ἐκ χώματος. ἔπειτα ἐβρέχεται δι' ἀνεστῶτος ὕδατος καὶ

ἔπαστετο διὰ τοῦ ἡκιδινοῦρα, ^{ἢ βίβου} κυλινδροὶ πίεξενοι φυγῆων 250-350 κιλά.

ἔσπερ ἐκέρτετο ὅπου ζουπαὶ βοῶν.
 ✓ *μέχρις ὅτου ἐγένετο ἐπίπεδον καὶ δὲν ἀπυμολλᾷ τὸ χῶμα ἐξ αὐτοῦ.*

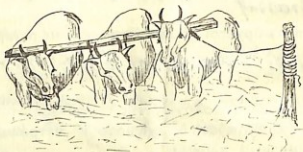
9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
 σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ὁλίγαις ἡμέραις πρὶν τοῦ ἀλωνιῆσαι.

10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ άλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
 ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰοδηήποτε ἄλλον.

*Οἱ ἀνδρες ἐλάμβανον τὰ δερμάτια ἐκ τῆς θύμια-
νίδος καὶ ἐτοποθετοῦν αὐτὰ ἐπι τοῦ ἀλωσιῶν μετὰ τῆς
κλωπιδίαις πρὸς τὰ ἔξω, καὶ δὲ σάχνα πρὸς τὸ ἐσωτερικόν.*

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ ἑξελίξῃ στυλῶν, ὑψοῦς δύο μέτρων (καλούμενός στήχερός, στρουλουργός, δοκάνη, βοκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὡστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχνα.....

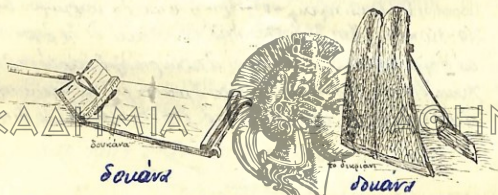
*Τὰ ζῶα ἐφείοντο ἐκ τῶν ζῶων καὶ ἐβόων.
ὅπως τῶν τῶν δοκάνη, ἢ ὁποῖα εἶχε ἐκ τῶν.
ἐσωτερικῶν ἐπιφανείων κλωπιδίαις πρὸς ἀνωτέρω.
καὶ τὸς ζῶα, διὰ τῶν δοκάνη ἀποκρίβητο ὁ καρπός, ἢ
δὲ κλωπιδίαις ἐπὶ τὸ ἀχυρὸν.*

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνοστυλῶν μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλῶν εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιστοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

~~θ~~

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐζευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

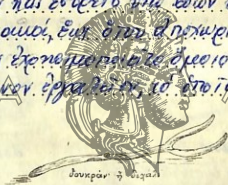
Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόςσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; Παρ' ἡμῶν ὁ ἀλωνισμὸς ἐγένετο διὰ τῆς δουκάννας. τὸ ἐπρομηθεύοντο ἀπὸ... πόλεως ἐπὶ Μ. Λαίδι. δι' ὅλα τὰ δημητριακὰ ἐπρὸς νῆς μοιροῦν τὴν ἡ δουάνη.

8) Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. *Περὶ ὅν. 9^{ον} ἢ 10^{ον} πρωτὴν καὶ ὄν. ὁ ἥλιος διὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἔργου νοί.*

Ἰσχυροὶ καὶ ἱκανοὶ τοῦ ἐτάκτου ἀκούστω περὶ ἄκρον 2^{ον} ἢ 3^{ον} μ. δισὶ τότε ἐφυσῶσι ἐπιτοῖμας εἰνεμος διὰ τὸ λίγισμα. Ἄν δὲ ἐφυσῶσι ἐπιτοῖμας εἰνεμος, ἴσταν ἐστρωσαν τὸ ἄλωνι διὰ τὴν ἐτάκτου ἀκρον πρώται ἐβρασαν τοῖς προσηυμέναι ἀλατιοδείκτες μοι.

ἀποκοπήται ἐτάκτου (τοῦ κλάσματος) ἔξωθεν τοῦ ἄλωνιου, περὶ τὴν ἐτάκτου ἀλωνισμα τὸ λίγισμα τὸ ἔργον ἐπὶ ἐπομένην.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινος τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δογκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Ὁ Γκυλιόφορος, κυλινοβικη πέτρα ἐν μεσημέρι βρασι 250-350 κιλῶν ἢ ἐν βρασι ἐπὶ βωῶν καὶ δι' ἡμέρας ἐπιτοῖμας ἀδημεραιομοί, εἶναι ὅπου ἀδημεραιομοί ἔκαρτος κὼν ἐτάκτου ἄλωνι ἐξοπομοποιεῖται ἄκρον μετὰ τὸ κατωτέρω κλεινοβικη κεν. ἐργαλεῖον, τὸ ἐπὶ τὸ ἀλωνισμα τὸ ἀλωνισμα.*

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μετὰ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους; *Ναί. ποιεῖται μετὰ τὸ ἀλωνισμα ἐτάκτου.*

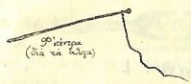
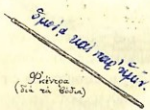
Ἰσχυροὶ ἀμύμη καὶ τὸν εἶχει ἐμετ' ὅπου περὶ τὸ ἄλωνι ἀλατιοδείκτες μηχανήματα.

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

Ναί καὶ εἰσακτεῖται φ'κέντρα. Ἦτο αὕτη ἱνδὴν κυλινοβικη μήκους 1-1,5 μ. καὶ ἐφ' ἧς ἐπὶ τὸ ἄλωνισμα ἀμύμη καὶ τὸ κεντρὶ (κοφί λιμαρισμένον).

15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλωματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *ἑξήκοντα βρωβία*.....

... ἑνὴν μίαν, ἐνίστε καὶ ὄλο.....

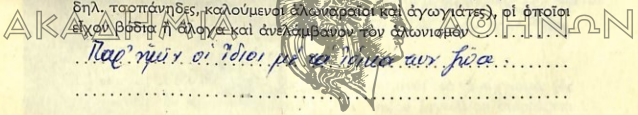

16) Πώς λέγονται οἱ άλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνηθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (Ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... ἑξαλίτο λαμὴ.....

17) Ποιοὶ άλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουσι ἀκόμη) εἰδικοὶ άλωνιστὰι (Ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ταρπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστὰι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βρόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν άλωνισμόν

... παρ' ἑμὴν οἱ ἴδιοι με τὰ ἱσμάτων ζῶα.....

18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με άλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

ὅτι, διότι διὰ τοῦ χρόνου αὐτοῦ ἐπεδὴ ἔσπερον πολλὰ βρεῖμμασα, ὁ ἀλωνισμὸς δὲν δὲ ἐπελεῖσεν ποτέ.....

19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;.....

... ἐξ ὄλο ἑπιπέδου παρ' ἑμὴν.....

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).. *Διὰ τοῦ κοπάνισμα... τῶν φρυγανιῶν ἤτοι ἐν κρήσει ὁ ἐπισηφόμενος ἐν ἐστίμῃ: 1.*

κόπανος στρογγυλὸς

βχῆμ 2 L.

ξύλο καμπύλο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ κερῶ ὑπερτεριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ διαβάλλο

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

μόνον ἐπὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

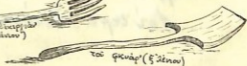
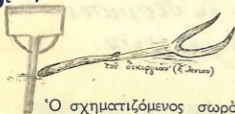
- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγένετο χρῆσις ἀλωπιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταξισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς). *Ποῦ εἰς ἐπιχειρήσει μὲν τὸν ποῖον ἐν τῇ 1934. (καὶ θεματικῶς ἐξέδοντο διὰ τῶν χερσῶν)*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχους, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχρῦ ; δικριγιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ *καλοῦνται λαμπι. με. το. θάραμι. ἢ τειβέλι, ξυλινον ἐργαλεῖον. ὡσαύτως ἐλεπειμοπει σιντῶ. καὶ το φκνὸν το ἰθόβενιο ἀρ. καὶ το φιαμπαί.*

τὸ τειβέλι

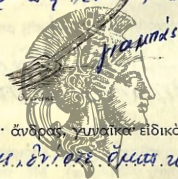

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *τὸ σίγμα τῶν σωρῶν*
ἦτο πάντοτε ἐπίμηκες.

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο. *ἄνθρωπος ἢ φάραξ πῶν ἐξέρπειτο*
εἰ τὸν ἀνεμὸν ὁ καρπὸς μὲ τὸ γλαμπά διότι ἔχει κόντρα ἀχῆρα καὶ
ἐξέρπει νὰ ἀποχωρήσῃ ἀπ' αὐτῶν. τὸν δευτέρου φάραξ ἐξέρπειτο
μὲ τὸ φκνύρ' ὡς ἔλνιο. Ὁ γλαμπάς ὁ κινητὸς μακρο-
τέρω καὶ τὸ φκνύρ' ὡς ἔλνιο καὶ τῆς σιγῆς 25.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα, εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
ξυνηθῶν ἀνδρας, ἐπίστε ἀμει καὶ γυνη.

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοῦς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
Ἰσχυροῦντο μαθούσαι. Μὲ τὸ νεμὸν ἢ
νοημιόν ματαδυναμμένον ἐν δέρματος.
δευτερο δάμνισμα δὲν ἐγένετο.

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

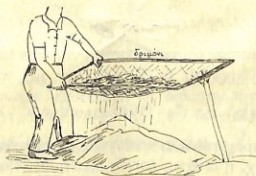
- 6) Ἄφου διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Με' τὸ καρπόφυτρο καὶ ἐν οὐγκείᾳ
κιεμονίετο

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομοκρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρῆσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Ἄπὸ ἀνδρῶν καὶ γυναῖκων μετ' ἐὸ
νεφελῶνι.....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

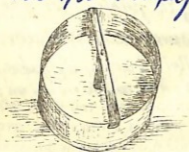
Ἄφ' οὗ ἐτοιμασθῇ ὁ καρπὸς, μαφεύεται
ἐπὶ σωρῶν. Χαράσσεται ἐπὶ αὐτῶν
μετ' ἐὸ καρπίσκυφο. Ἄλλο εἰ δὲν συμβαίνει.....

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

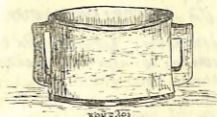
χωρητικότητα του εις οκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἐἰς τὸ ἀλώνι ἀγοῦ ἔμετρον ὁ καρπὸς
διὰ τετεκέδων, δὲ δεματιδότης ἐλάμβανε τὸ
δικαιωμα τὸν σύμφωνον πάντοτε μετὰ τοῖς τετεκέδες
τοῦ ἦτο ἢ παραμυρή.

μιασκαλί

σχ. 1.

κουτί

σχ. 2.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) Μονον. κατὰ ἐκκ. τετεκέδων.....

Ἐπισημειοποιεῖται τὸ ἄνω πῦρρον δοχεῖα καὶ
ὀπιτιῶν ὀνομαζόντο σχ. 1. Ἐπισημειοποιεῖται τὸ ἄνω πῦρρον δοχεῖα καὶ
ὀπιτιῶν ὀνομαζόντο σχ. 2. Ἐπισημειοποιεῖται τὸ ἄνω πῦρρον δοχεῖα καὶ
ὀπιτιῶν ὀνομαζόντο σχ. 3.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἢ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) Ἀποθηκεύετο εἰς τὰ ἀμπάρια, τὰ
ὀπιτιῶν ἢ εἰς βαίμωνι (τὰ βαίμωνι)

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἢ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον; *Ει τον αχυρωνα, μου εις τον σιτουωρον
ω εστις. Ει ετιμα κεντυ, μου ανωθε η ετοποδετουν, πορτα
δια να προφυλαξουν το αχυρον απο ταις κλεισιμας του κεντυ.*

5) Πώς γίνεται (ή γίνεται) η διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του
θερισμού από τους καλύτερους στάχυς ή μετά τὸ ἀλώνισμα; . . .

*Προς τοντο εεπεκνον εν αχρον, το "μεσημα", το εποιον.
θα εχε ποι μοποιον απο κλεισιμας και μόνον τον
επεμένην φανι αν πα θησαν. Πειν αμεση αριμας, ετιμα
νον εις τον αχρον και εκουληρον κτον απο τα ηρα και και εεπεκνον.*

6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου προ του θερισμού κατα-
σκευάζεται τότε η μετά τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ; . .

*Ναι και επι της θυρας επι ομιδα μου εις το ετω.
γιταδι ετοποδετουν η πλεκτή (φάκλι).*

Πώς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκόπον και ἐπὶ πόσον χρόνον; . . .

Μεχρι το εεπεκνον ετος.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστου-
γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

... Δεν εφιδεται το εθιμον επι πυραι.

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν και εἰς ποῖον μέρος; . . .

2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν; παιδιά, ἡλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος; ...

2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; Ἄν ναί, ἀπὸ ποῖον μέρος;

3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσις των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχáι, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἔκαιοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ύστερα του Γαλιού.

Οι σημερινοί ματοκοί του Γαλιού ήλθον πρόσφατα
επι Μ. Λοίσι. Κατήντη από το Γαλιόν ζερδβάν
της Νιμομενιάς, ότε δε έφεβασεν η λαϊτα της
Μικρασιατικής μεταστροφής, έρματελεύσαν με σπαράγμα
ψυχής το Γαλιόν των και ήλθον εις την Ελλάδα το
έτος 1921. Καί άρχαι μετέβησαν εις Βόλον παρα το
Γαλιόν Άλμυρά και επί εν περίπου έτος εργάζοντο
αυ έργατον εις διάφοροι έργασια.

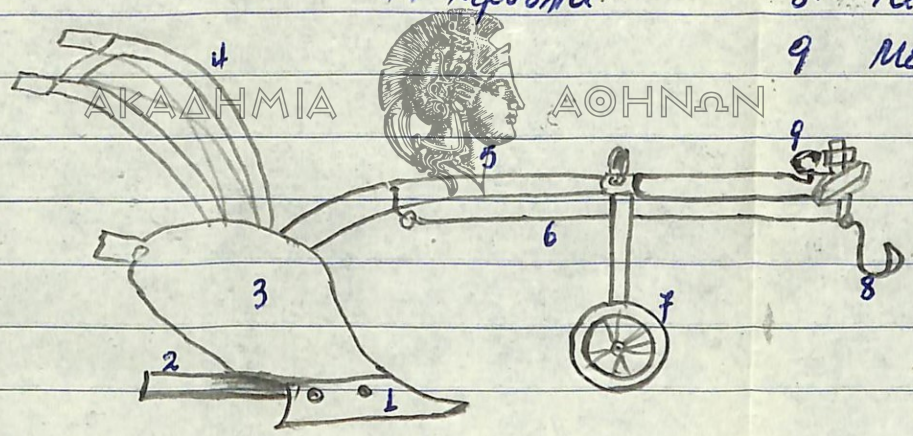
Ήλθον όμως ιδιων των ην και διά τουτο ήλθον
προθύμως εις τον Νομόν Ζάνης το έτος 1922, ένθα θα
τους παρείχτο ωτήροι γεωργιαί αναλόγως των ατόμων
της οικουμένης ενόςτου.

Πράγματι του εμμενηθη γεωργιαί ωτήροι
εις την τοποθεσίαν Τσιμουρ-Μανίρα έξ αυ και το όκο
μα του Γαλιού, ένθα και έρματελεύσαν μοτήμως μετά
των οικουμένηων των. Καί άρχαι έδτερονόντο ότε ην δι' ο
και διεμεινον εις έρματελεύσαντα σιφάκια Τουρκων.

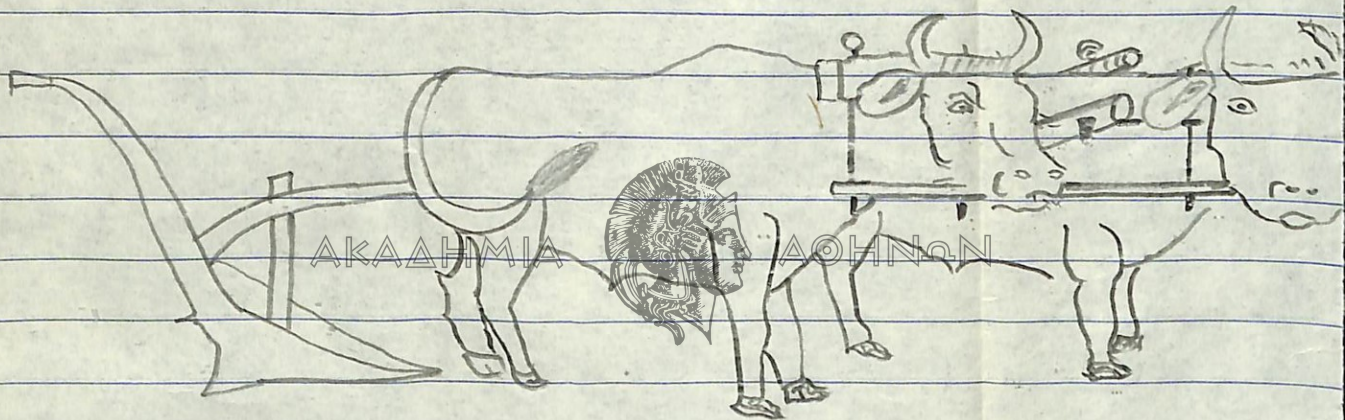
Έρχον γά άνταπεξέλθον πολλών δειμών, εις το τέλος
έξήλθον νιωνται, άφοι ματιώρδισαν γά αλλάζον
εισηώς την περιοχήν. Εις το γέον ~~ου~~ λοιπόν Γαλιόν
μετέφερον τά ήδη και έδημα, ήν και άπάσαι τας
δυστηδίασιν που έχον πρότερον εις την παιλαιάν γενέτησάν
των. Άπαντα τά άνωτέρω παρέμειναν άγνά και διε-
φυλάχθησαν έως δήμερον άντουδία. Πλήν όμως αι διάφοροι
όνομασιαί έργαλείων ή γεωργιαίων μηχανημάτων φέρουν
Τουρκικην όνομασίαν, ~~καταμνησάμεν~~ Τουρμιου
ηην. Αι' ο και ήμεις αναγράφομεν αύτας εις
το ήμέτερον έρωτηματολόγιον διά γεωργιαί έργαλεία.
μέ την Τουρκικην των όνομασιδων-

→ ξιδήροισι ἄροτρον ἐν κρήσει κοίτησιν

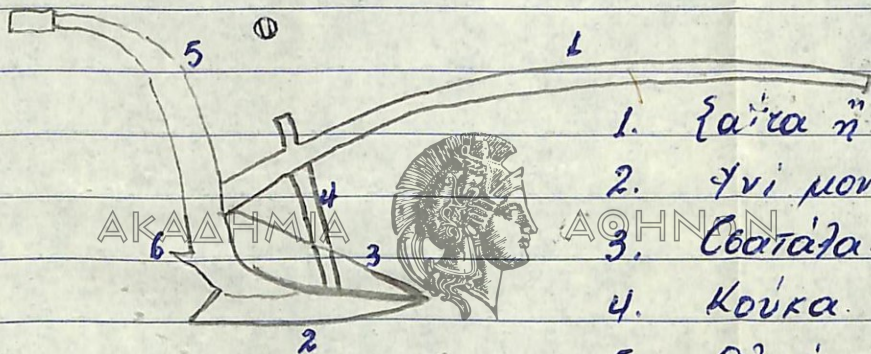
1. ὕψι	5. ζεύματα
2. ἰσχυροὶ ἢ σφραῖ	6. βέρυρα
3. φτεροί	7. τροχὸς
4. χειρὸν	8. γαίηςφος
	9. μέγιστος

Ζεύξιμον Βούων.

Ξύλινον ἄροτρον

1. ξάλα ἢ σπάθη
2. φνι μονόπτερον
3. εὐατάλα.
4. κούκα.
5. οὐρά
6. καμῆς.